

HASAN BASRİ (641-728) KİMDİR ?

Tabiin döneminin en büyüklerindedir. Asıl adı, Hasan bin Yesar'dır. Künyesi Ebu Muhammed veya Ebu Said'dir. Aile kökleri aslen Irak'ın Basra kenti olduğu için Basri ismiyle meşhur olmuştur.

Hasan-ı Basri Hazretlerinin babası Müslüman olmadan önce Firuz veya Yesar isimleriyle tanınmış , Müslüman olunca da Ca'fer adını almıştır. İslam ordularının gittiği Meysan fethi sırasında esir düşmüş ve Peygamberimizin arkadaşlarından Zeyd bin Sabit el- Ensari'nin kölesi olmuştur. Annesi Hayre Hatun ise Peygamber Efendimiz'in (sav) hanımlarından Ümmü Seleme'nin (ra) hizmetçisidir. Hz. Ömer'in halifeliği sırasında 641 (H.21) senesinde Medine'de Hasan-ı Basri dünyaya gelmiştir. Doğduğunda adet üzere adı konulması için Hz. Ömer'e götürülmüş, Hz. Ömer onun güzel yüzünü görünce ; ' Adı Hasan (güzel) olsun' buyurmuştur. Böylece Hasan adı verilmiştir.

Hasan-ı Basri'nin çocukluğu Medine'de geçtiği için Arapçayı en iyi şekilde öğrenmiş, çocuk yaşta Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş, başta Hz. Osman olmak üzere yetmiş tanesi Bedir Harbine katılmış olan yüz otuz civarında Sahabe-i Kiram'dan (ra) ilim ve feyiz alıp, hadis-i şerif dinlemiştir. Hasan Basri on beş, on altı yaşlarında dayken ailesiyle birlikte Medine-i Münevvere' den ayrılıp zamanın en önemli ilim merkezlerinden olan Basra'ya , babasının memleketine yerleşmiş ve önemli sahabelerin ilim meclislerinde bulunmaya devam etmiştir. İbni Ziyad, Horasan'a vali olunca onunla birlikte Horasan'a gitmiş ve on sene kadar burada bulunarak bir çok sahabeye görüşmüştür. Fıkıh, Tefsir, Kalam, Tarih gibi zahiri ilimlerde yüksek derecelere ulaşmıştır.

Hasan-ı Basri kavuştuğu manevi derecelerin verdiği zevkle kırk gün bir şey yiyip içmemiş sonra irşad seccadesine oturup insanlara İslamiyetin 4 safha 7 teslim olduğunu 28 basamaklı İslam merdivenlerini anlatmaya çalışmıştır.

Hasan Basri'nin bizlere ulaşmış olan bir çok sözü vardır . Bunlardan " Başkalarından sana söz getiren, senden de ona götürür. Onunla sohbet edilmez, arkadaşlık yapılmaz" ve "Dünyanın senden sonra nasıl olduğunu görmek istersen, senden evvel ölenlerden sonra ne olduğuna bak" bir de "Alimler asırların ve devirlerin ışıklarıdır . Her alim, zamanın insanlarını aydınlatan bir kandildir. Alimler olmasa insanlar, karanlıkta kalır ve insanlığını kaybederler" sözleri çok meşhur olmuştur.

Hasan-ı Basri hayatının geri kalanını Basra' da geçirmiş 728 (H.110) senesinde vefat etmiştir. Geride bize bıraktığı sözleri gibi eserleri de vardır bunlardan bazıları :

- Tefsir-u Haseni'l Basri : Bu kitabı bir bütün olarak zamanımıza ulaşmamıştır.
- Kitabetü'l Hasen ibni Ebi'l Hasen fil Aded : Kur'an-ı Kerim' in ayetleriyle ilgilidir.
- Risale fi Fadlı Harami Mekketi'l- Mükerrreme : Mekke ' nin faziletine dairdir.
- Risale Abdi'l Melik ibni Mervan ila Hasan-il Basri ve Cevabihi Aleyha : Halife Abdulmelik'in Hasan Basri' ye mektubu ve Hasan Basri' nin ona cevabını içeren bir risaledir.
- Risale Erbea ve Hamsin Farida : Elli dört farzı anlatan bir kitaptır.
- El- İstiğfaratu'l Munkize Mine'n Nar : İstiğfar yani tövbe hakkındadır.

11/12/13

Hatice Özge ÇELİK
11/C Sınıfı Öğrencisi